

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	August 2022 – Maj 2023
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HF (2årig) & HFe
Fag og niveau	Samfundsfag B
Lærer(e)	Line Kirstine Jensen
Hold	SaB

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund (+ intro undervisningsgange)
Titel 2	Integration
Titel 3	Politiske partiers ideologi og adfærd
Titel 4	Demokrati og rettigheder
Titel 5	Velfærdsstaten
Titel 6	Globalisering
Titel 7	EU

Titel 1	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Indhold	<p>Kernestof</p> <p>Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”Sociologiens kernestof” (2022) af Morten Hansen Thorndal: https://sociologiskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 4.2: Anthony Giddens og individets selvfortælling- 4.3: Hvem vil jeg være? - om det reflekterede individ- 2.2: Et individ bliver til- 5.4: Når anerkendelsen foregår i hastighed - om Hartmut Rosa- Den teknologiske acceleration- Acceleration af social forandring- Acceleration af livstempoet- Reaktionen mod accelerationen- 7.2: Jeg er speciel og enestående - om individets singularisering- 7.3: Det singulære individ i digitaliseringens tidsalder- 7.5: Shakespeare eller selfie - om følelsernes betydning- 8.2: Behovet for at præsentere sig selv - Erving Goffman- 8.3: Livet som et skuespil- 8.4: Selvpræsentation på de sociale medier - Joshua Meyrowitz- 9.1: Familien og familietyper- 13.2: Når der skabes orden i ens handlinger- Habitus – mellem struktur og aktør- Bourdieus fire kapitalformer- 13.1: Social arv - nogle nedslag- 13.3: Kan man gøre noget? <p>Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”Luk samfundet op!” (2022) af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- Kapitel 3: Samfund og individ- 3.1: Det traditionelle samfund- 3.2: Det moderne samfund- 4.4: Basil Bernstein - sproget er en kode, som har betydning <p>Introlitteratur om metode:</p> <p>Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”SamfNU B” (2022) af Søren Malling (et.al): https://samfnub.systime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 11.2 Kvantitativ metode- 11.3 Kvalitativ metode- 11.4 Komparativ metode- 11.6 Hvordan læser du en tabel?- 11.7 De taksonomiske niveauer <p>56 ns.</p> <p>Supplerende Stof</p> <p>- Statistik: Figur 3.3, 3.4 og 3.13 - Fra ”Børn og deres familier 2018” - Danmarks Statistik</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Nej tak til statsstøttet homofobi i Kolding - Kristeligt Dagblad - 18.05.2021- Debat: Unges problemer skyldes et godt samfund – Berlingske - 28.05.2022- Statistik: Figur 2.3.1. - Den Nationale Sundhedsprofil - Sundhedsstyrelsen – 2020- Derfor er kulturen en kampplads - Flensborg Avis - 08.07.2022- 'Wild west' for de kongelige børn - B.T. - 26.07.2022- Statistik: Det er blevet sværere at klatre op ad indkomststigen fra bunden - ae.dk - 17.07.2020- Biblioteket mindsker ikke social ulighed - Fagmagasinet "Perspektiv" (nr.2) - 25.02.2022- Statistik: Hvert 10. barn af forældre uden arbejde bliver anbragt- AE.dk - 09.02.2019- Vi middelklassebørn skal stoppe med at påstå, at vi har brudt den sociale arv - Information.dk - 06.06.2022- Statistik: Figur 3 - The Making and Unmaking of Opportunity: Educational Mobility in 20th Century-Denmark (Study Paper No. 158) - rockwoolfonden - februar 2021- Farvel til distriktsskolen - Weekendavisen - 18.02.2022- »Flugten« til privatskolerne er positiv - Herning Folkeblad - 16.07.2021- Kendskab giver venskab. Samfundets kit produceres i skoleårene - Avisen Danmark - 22.03.2022- Statistik - 25-åriges uddannelsesniveau på baggrund af forældrenes indkomstniveau – 2021 - Egne udtræk fra statistikbanken.dk (STATUS14) 27.04.2022- Statistik - Elevsammensætning i privat- og offentlige skoler i Danmark – fra rapporten Folkeskoler blander elever bedre end de private- Arbejdernes Erhvervsråd - 23.02.2022- Statistik - Fri- og privatskoleelevers gennemsnit ved 9. klasses afgangseksamener - Karaktergennemsnit - Fag og fagdiscipliner www.uvm.dk 03.05.2022- Statistik - Folkeskoleelevers gennemsnit ved 9. klasses afgangseksamener - Karaktergennemsnit - Fag og fagdiscipliner www.uvm.dk 03.05.2022- Dokumentar: ”Overleverne 1:3” – tv2 – 2018 <p>16 ns. + statistikker og filmmateriale</p>
Omfang	23 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- identitetsdannelse og socialisering- politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier <p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber:</p> <p>Myren i det traditionelle samfund, sneglen i det moderne samfund, kamæleon det senmoderne samfund</p> <p>Anthony Giddens (Det reflektive individ, aftraditionalisering adskillelse af tid og rum, udlejring i sociale sammenhænge, eksistentiel angst og tvivl, det rene forhold, "ansigtsløse relationer")</p>

	<p>Primær socialisering, sekundær socialisering, dobbeltsocialisering, social kontrol, status, rolle, rollekonflikt, ændringer i familiens rolle</p> <p>Hartmut Rosa (Højhastighedssamfundet, fremmedgørelse, den teknologiske acceleration, accelerationen af social forandring, acceleration af livstempoet, konkurrencelogikken, social kappestrid, præstation)</p> <p>Andreas Reckwitz (Individets singularisering, singularisering og digitalisering, Kulturel og maskinel singularisering, billeder som autencitetsmarkør, FOMO, kulturkapitalisme)</p> <p>Erving Goffman (Sociale forhandlinger, sociale roller, backstage, frontstage, idealisering)</p> <p>Joshua Meyrowitz (deep Backstage, middle Region, forward frontstage)</p> <p>Pierre Bourdieu (Habitus, social kapital, økonomisk kapital, kulturel kapital, felter), agent-struktur</p> <p>Social arv (negative og positiv), materielle forskelle og kognitive forskelle, Basil Bernstein (sprogets betydning), mønsterbrydere, stratifikation, generationsmobilitet, karrieremobiliteten</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, læseøvelser, gruppearbejde, quizzer, podcasts, walk-and-talks, analyse af podcast og dokumentar og arbejde med synopsis-skrivning.

Titel 2	Integration
Indhold	<p>Kernestof: Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”Ærkedansker perkerdansker” (2022) af Morten Hansen Thorndal: https://samfnub.systime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 3.2: Når dobbeltsocialiseringen bliver en del af integrationen- 3.3: De etniske minoriteter og dobbeltsocialiseringen- 3.15: Forbrugersamfundet og de defekte forbrugere - Zygmunt Baumans samtidsdiagnose- 3.9: To teoretiske perspektiver på integration- Kapitel 1: "Skik følge - land fly" - en introduktion- 1.0: Hvem er det, der skal integreres?- 1.1: Hvem er de, og hvor kommer de fra?- 1.2: Integration - "at forbinde en mangfoldighed til en helhed"- 3.14: Fra medborger til modborger - etniske minoriteters radikaliserings- 4.5: Integration på danske virksomheder - et spørgsmål om kultur- De seks kulturelle dimensioner i Danmark og en sammenligning af lande- 4.6: Integration på arbejdsmarkedet - hvad siger virksomhederne?- 2.2: Issue-voting og indvandrerpolitik i Danmark- 2.3: Indvandring og integration - en ny skillelinje- 2.7: De politiske partier og spørgsmålet om indvandrere - hvordan tager de stilling?- 2.10: Folket mod eliten - populismens indtog i den politiske debat- 4.0: Indvandrere og efterkommere i Danmark - en økonomisk byrde?- 4.1: Indvandrere og efterkommere på det danske arbejdsmarked - hvordan ser det ud?- 4.3: Uddannelse og arbejde - status, erkendelse eller selvrealisering? <p>Udvalgte danske partiers politik på udlændinge/indvandreområdet – fundet på partierne hjemmesider (socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Venstre, Radikale Venstre, Konservative, Nye Borgerlige)</p> <p>58 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Artikel: Skoleledere: Nogle børn taler dårligere dansk end før nedlukningen - dr.dk - 14.05.2021- Podcast: Generationen, Episoden "2:4 - P" - DR - 22.06.2021- Statistik: Figur 6.1 + 6.6 & Tabel 6.8 + 6.10 fra "Indvandrere i tal 2021" - dst.dk - 2021- Statistik: Figur 2 og 3 - Fra ”Bosniske krigsflygtninge på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet” - Finansministeriet - Februar 2018- Artikel: Krigsflygtning efter 25 år i Danmark: Nogle gange må man stoppe op og sige tak - Jyllands-Posten - 02.09.2018- Statistik: Figur 4 – Fra ”Danskernes bekymring for indvandring er historisk stor – men færre efterlyser stramninger” - mandag morgen - 21.10.2019

	<ul style="list-style-type: none">- Artikel: Socialdemokratiet er faret vild i et forsøg på at matche den yderste højrefløjs udlændingepolitik - Politiken - 23.04.2021- Statistikker: Figur 2.1 + 2.2 + 2.4 + 2.5 + 2.13 fra "Indvandrere i tal 2021" - dst.dk - 2021- Rekordmange ikke-vestlige indvandrere arbejder: Forugh har fået job efter tre år som arbejdsløs - dr.dk - 17.04.2022- Social kontrol holder ikke-vestlige kvinder fra arbejdsmarkedet - Fyns Amts Avis - 04.01.2022- Statistik: Beskæftigelsen for ikke-vestlige indvandrere er rekordhøj - Beskæftigelsen for ikkevestlige indvandrere slår ny rekord - Arbejdernes Erhvervsråd - 04.01.2022- Statistik: Beskæftigelsen for personer med dansk herkomst - Beskæftigelsen for ikkevestlige indvandrere slår ny rekord - Arbejdernes Erhvervsråd - 04.01.2022- Statistik: Antallet af ikke-vestlige indvandrerkvinder i beskæftigelse - Beskæftigelsen for ikkevestlige indvandrere slår ny rekord - Arbejdernes Erhvervsråd - 04.01.2022 <p style="background-color: #00FF00; display: inline-block; padding: 2px;">17 ns. + statistikker og filmmateriale</p>
Omfang	17 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- identitetsdannelse og socialisering- social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber</p> <p>Dobbeltsozialisering (Lars Dencik), jeg-kultur og vi-kultur (Yvonne Mørk), Axel Honneths anerkendelsessfærer, Zygmund Bauman (den flydende modernitet, defekte forbrugere, menneskeligt affald, turisten, vagabonden, Indvandringsparadokset (Slavoj Zizek), push-faktorer og pull-faktorer, integration/assimilation/segregation, reel integration (Finn Aaberg), medborger/modborger, generationel nihilisme (Oliver Roy)</p> <p>Kulturens seks dimensioner - Geert Hofstede (magtdistance, individualisme vs. kollektivism, maskulinitet vs. femininitet, usikkerhedsundvigelse, langsigtet vs. kortsigtet livsorientering, behovsudskydelse)</p> <p>Issue-voting, indvandring og rational choice-teori, egeninteresse (Anthony Downs), Molin's model, ret og pligt, folket og eliten (Pippa Norris og Ronald Inglehart)</p> <p>De danske politiske partiers holdning til indvandring</p> <p>Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser, indvandreres nytteværdi, humanitære hensyn, beskæftigelsesfrekvensen</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, læseøvelser, gruppearbejde, quizzer, analyse af podcast.

Titel 3	Politiske partiers ideologi og adfærd
Indhold	<p>Kernestof: Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”Luk samfundet op!” (2022) af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen: https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- Socialkonservatisme og nationalkonservatisme <p>Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”PolitikNU” (2022) af Jørgen Goul Andersen (et.al): https://politik-nu.systeme.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- Liberalisme- Socialliberalisme- Nyliberalisme- Konservatisme- Socialisme- Socialdemokratisme <p>Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”Politikbogen” (2022) af Jakob Glenstrup Jensby (et.al): https://politikbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 6.1 Hvem er vælgerne, og er der forskellige typer af vælgere?- Forskellige vælgertyper- Den klassiske sociologiske teori om vælgeradfærd- Den socialpsykologiske teori om vælgeradfærd (Michigan-modellen)- Rationelle teorier om vælgeradfærd (rational choice)- Downs og Fiorina – egoistisk nyttemaksimering og retrospektiv bedømmelse (Pocketbook)- Issue voting-teori og nærheds- og retningsmodellen <p>Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”SamfNU B” (2022) af Søren Malling (et.al): https://samfnub.systeme.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 3. Politiske partier og ideologier- 3.1 Ideologier- 3.1.1 De klassiske ideologiers grundantagelser- 3.3.1 Den liberale familie- 3.3.2 Den konservative familie- 3.3.3 Den socialistiske familie- 3.4 Aktuelle politiske skillelinjer- 3.4.1 Hvordan opstår nye partier?- 3.4.2 Partiadfærd- 3.1.2 Populisme og ideologi <p>Uddrag af ”Frihed” (Tænkepauser) af Hans-Jørgen Schanz, Aarhus Universitetsforlag 2012, 40-45</p> <p>44 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uddrag af ”Fra socialstat til minimalstat” af Anders Fogh Rasmussen- Uddrag af ”Den syge kapitalisme” af Peter Hummelgaard Thomsen

	<ul style="list-style-type: none">- Uddrag af ”De fire isbjerge” af Per Stig Møller- LA 2035-plan - https://www.liberalalliance.dk/wp-content/uploads/2022/04/Liberal-Alliances-2035-plan-1.pdf- Konservatives 2030 skatteplan - https://konservative.dk/skatteplan/- Socialdemokratiets 2030 plan - https://fm.dk/udgivelser/2022/september/dk2030-et-groennere-sikrere-og-staerkere-danmark-2030/- Pape sender stikpille til Venstre: Fratager forældre friheden - Netavisen Pio - 04.08.2022- Debat: Vi skal redde velfærdsstaten med en omsorgsrevolution – Politiken - 27.08.2022- Statistik: Politikere vil hjælpe børn og unge til bedre trivsel – Politiken - 23.08.2022- Socialdemokratiet står til tilbagegang. Men hvor går S-vælgerne hen, når de går?- Statistik: Meningsmåling - www.dr.dk - september 2022- Statistik: Vælgervandring fra Socialdemokratiet - www.dr.dk - august 2022 OG september 2022- Statistik: Udvidet partihistorik - www.dr.dk - september 2022- Ét emne topper 'overraskende stort' danskernes liste over, hvad de vil have politikerne til at løse - dr.dk - 04.09.2022- Kongemageren: Lars Løkke skubber De Radikale af brættet med sit nye moderate Venstre - Information - 07.10.2022- Statistik: Vælgervandring til Moderaterne - www.dr.dk - oktober 2022- Podcasten Genstart "Valgkampens vigtigste vælger" - DR - 06.09.2022- Radikale Venstre udelukker at støtte en ren S-regering igen - Politiken - 07.01.2022- S afviser radikalt krav om flere partier i regering - Politiken - 09.01.2022- Pape bliver ikke bare presset - han bliver også truet - Fyns Amts Avis - 02.02.2022- Politisk Voxmeter / Meningsmåling for valg til Folketinget - Voxmeter - 25.04.2022- Kernen: Mettes magt – dokumentar – tv2.dk – 02.10.2022 <p>38 ns. + statistik, film- og lydmateriale</p>
Omfang	17 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd <p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p><u>Kernebegreber</u></p> <p>Ideologi, menneskesyn, samfundssyn</p> <p>Liberalisme, fri ejendomsret, kapitalisme, økonomisk og politisk liberalisme, socialliberalisme, neoliberalisme, liberale politiske partier i Folketinget</p> <p>Konservatisme, fællesskab, tradition, hierarki, pragmatisme, socialkonservatisme, nationalkonservatisme, konservative partier i Folketinget</p> <p>Socialisme, lighed, frihed, solidaritet, stærk stat, pligter & rettigheder, socialistiske partier i Folketinget, kommunisme, socialdemokratisme</p>

	<p>Isaiah Berlin (positiv og negativ frihed) Klassevælger/issue-vælger/kernevalger/marginalvælger, Angus Campbell (Michigan-modellen), economic man, Anthony Downs (Rational choice teorien), issue voting-teorien Værdipolitik & fordelingspolitik, catch-all partier, klassepartier mediepartier, Bjørn Molin (Molins model), Anthony Downs (Medianvælgerteorien), Kaare Strøm (Vote-, Office- og Policy-seeking) Populismens kendetegn</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Læreroplæg, læseøvelser, matrix-gruppearbejde, quizzer, læsning og analyse af politisk primærlitteratur, analyse af tv-udsendelser</p>

Titel 4	Demokrati og rettigheder
Indhold	<p>Kernestof: Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”SamfNU B” (2022) af Søren Malling (et.al): https://samfnub.systime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 4.1 Hvad er politik?- 4.1.1 Det politiske system- 4.1.2 Indflydelse i det politiske system- 4.2.1 Klassiske former for politisk deltagelse- 4.3.2 Lovgivningsprocessen- 4.3.1 De forskellige politiske niveauer i Danmark- 5.2 Rettigheder og pligter i demokratiet- 5.2.1 Udvikling i borgerrettighederne- 5.2.3 Hvordan har det danske demokrati det?- 5.2.4 Menneskerettigheder og globalt medborgerskab under pres- 5.4 Ligestilling i Danmark og verden- 4.2.2 Mediernes rolle i demokratiet- 4.2.3 Nye demokratiske deltagelseskanaler – fri tale og fake news- 6.1.1 Massemedier, sociale medier og nichemedier- 6.1.2 Mediernes betydning i demokratiet- 6.1.3 Medier og meningsdannelse – i et magtperspektiv- 6.3.1 Virtuelle fællesskaber og virtuelle interaktioner- 6.3.3 Overvågning- 5. Demokrati – hvorfor og hvordan?- 5.1 Moderne demokrati- 5.1.1 Demokratiopfattelser- 5.1.3 Demokrati rundt om i verden- 5.1.4 Suverænitæt og konventioner <p>Om Alf Ross og Hal Koch (demokratisyn): http://static.uvm.dk/Publikationer/2008/demokratikanon/kap30.html 2,3</p> <p>Om Parlamentarisme: https://www.ft.dk/da/leksikon/Parlamentarisme</p> <p>42 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Biden: 15 års demokratisk tilbagegang i verden skal stoppes - Politiken - 10.12.2021- Mette Frederiksen nåede nye højder - men flere af hendes ledende ministre fik tæv af vælgerne - Berlingske - 04.11.2022- Inger Støjberg går til angreb på barselsregler og überfeminister – Berlingske - 17.08.2022- Statistik: Figur 2 og 3 – Fra "Kvindefag i historisk skruetvinge" - Institut for menneskerettigheder - 2020- Statistik: Figur 7 – Fra ”Gymnasielærere i tal 2021” - Gymnasielærernes Landsforening – 15.11.21

	<p>- Statistik: Tabel 4 – Fra ”Lægeforeningen i tal 2021” - Lægeforeningen – 04.01.2021</p> <p>- Video: Shoshana Zuboff on 'surveillance capitalism' and how tech companies are always watching us - https://www.youtube.com/watch?v=QL4bz3QXWEo</p> <p>- Blå partier ser skeptisk på mål for kvinder på topposter - Avisen Danmark - 22.02.2022</p> <p>- Debat: Jeg nægter at være kvote-fyld - Jyllands-Posten - 08.03.2022</p> <p>- Ministre i regeringen – www.ft.dk - 05.05.2022</p> <p>- Udviklingen i antal kvinder i Folketinget - Tal og fakta om Folketinget (www.ft.dk) - 29.04.2022</p> <p>- Tidsforbrug for 18-74-årige mænd og kvinder på en gennemsnitlig ugedag, 2008 og 2018 – fra rapporten 'Hvordan bruger danskerne tiden?' - ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed – 2018</p> <p>13 ns. + statistikker og filmmateriale</p>
Omfang	17 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier- magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene- politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber</p> <p>Demokrati, autokrati, teokrati, teknokrati, semi-demokrati, repræsentativt demokrati, direkte demokrati, Alf Ross (Demokrati som et middel), Hal Koch (demokrati som en livsstil), Jürgen Habermas (deliberativt demokrati), David Easton (Det politiske system), politisk deltagelse, lovgivningsprocessen, negativ parlamentarisme</p> <p>Statens, regionernes og kommunernes opgaver, NATO, FN, EU, staternes suverænitet, EU-domstolen</p> <p>Grundloven (pligter og rettigheder), T.H. Marshall (civile, politiske og sociale rettigheder), narturret vs. positiv ret, direkte/indirekte magt, dagsordenssættende magt, strukturel magt, diskursiv magt, 4 Forklaringer på ulighed mellem kønnene (Den magtteoretiske forklaring, den kønskonstruerede forklaring, den formelle forklaring, den biologiske forklaring)</p> <p>Magtens tredeling, den fjerde statsmagt, medierne som vagthund / jagthund / skødehund, nyhedskriterier, sociale medier, fake news, modtagerorientering vs. afsenderorientering, priming, framing</p> <p>Jürgen Habermas (Livsverden, systemet - systemet koloniserer livsverdenen), Michel Foucault (overvågning som disciplinering, panoptikonfængsel), cookies, segmentering, afskærmede virkelighedsbobler, spin</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, læseøvelser, gruppearbejde, quizzer, walk-and-talks og synopsis-skrivning.

Titel 5	Velfærdsstaten
Indhold	<p>Kernestof: Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”SamfNU B” (2022) af Søren Malling (et.al): https://samfnub.systime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 7. Velfærd – rammen om et godt liv- 7.1 Hvem skal sikre velfærden?- 7.1.1 Den residuale velfærdsmodel- 7.1.2 Den universelle velfærdsmodel- 7.1.3 Den selektive velfærdsmodel- 7.1.4 Modellernes styrker og forskelle- 7.2 Den danske velfærdsmodel- 7.2.1 Krise og pres på den danske velfærdsmodel- 7.2.2 Den sociale kontrakt- 7.3 Velfærdens fremtid- 7.3.1 Den danske velfærdsmodels styrker- 7.3.2 Den danske velfærdsmodels svagheder- 7.3.3 Hvilke trusler står den danske velfærdsmodel overfor?- 7.3.4 Hvilke muligheder har vi for at tilpasse den danske velfærdsmodel?- 8.2 Flere udfordringer for velfærdsstaten- 8.2.1 Globaliseringen- 8.2.2 Mangel på arbejdskraft som velfærdsudfordring- 8.1 Hvad er velfærd?- 8.1.1 Velfærdsprincipper- 8.1.2 Styringsprincipper- 8.3 Konkurrencestaten og den 4. industrielle revolution- 8.3.1 Løsningsmodel 1: Konkurrencestaten- 8.3.2 Løsningsmodel 2: Innovationsstrategien <p>Uddrag af ”Flexisme” af Rasmus Willig & Anders Ejrnæs - Hans Reitzels Forlag - 1. udgave - 2018 - s. 43-45</p> <p>40 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Film: “Sorry We Missed You” - Instruktør: Ken Loach - 2019Uligheden er den højeste i 35 år, og en recession vil få den til at stige endnu mere- Information - 24.11.2022- Statistik: Tabel B.1 og figur 2.9 fra "Ulighedsredegørelsen 2021" - finansministeriet - december 2021Ekspert: Når flere danskere pensionerer sig selv tidligt i livet, kommer velfærdssamfundet under pres - Avisend danmark.dk - 24.07.2022- Statistikkerne: 'Indkomststigning efter decilgrænser' og 'Lavindkomstfamilier i pct. af befolkningen' fra "Fakta om indkomster og formue" - Danmarks statistik - 27.02.2019- Statistik: Tabel 2.2. fra "Formueredegørelse 2021" - cepos - 25.08.2021- Statistik: Figur 1 fra "Kontanthjælp: Hvor meget får man udbetalt?" - cepos.dk - 16.02.2022

- Statistik: Figur 1 fra "Offentlige omkostninger til uddannelse" - ae.dk - 04.03.2019
- Statistik: Tabel 7.1 fra "Regionale lægevagter og Akuttelefonen 1813" - vive.dk - 2018
- Statistik: Tabellen 'Grunddydelser' fra "Honorartabel dagtid - Overenskomst om almen praksis" - laeger.dk - 2022
- Statistik: Figur 9 fra "folkebiblioteker, bøger og andet godt" - cepos.dk - 11.10.2017
- Statistik: "Bruttoløn for 10 største faggrupper i kommuner og regioner" fra "Hvad tjener en offentligt ansat?" - cepos.dk - 02.02.2022
- Vel har du da ej skabt din egen succes – Politiken - 09.10.2021
- Statistik: "Andelen af beskæftigede" - Nyt fra Danmarks Statistik - 01.11.2022 - Nr. 367
- Statistik: "Ændring i ledighedsprocenten i Danmark og eu" - Nyt fra Danmarks Statistik 3. november 2021 - Nr. 391
- Nedsikringer kan få solidarisk dagpengesystem til at kollapse - Politiken - 01.08.2020
- Velfærdsforsikringer er blevet allemandseje. Men de svageste er ikke med - Kristeligt Dagblad - 02.09.2022
- Statistik: Figur 4 – Fra "Nye dagpengeforringelser giver dødsstød til flexicurity" - cevea.dk - 23.11.2017
- Statistik: Figur 'Så meget af gennemsnitslønnen dækker dagpengesatsen' - Fra "Socialdemokratiets bagland kræver indgreb fra regeringen - dagpengene fortsætter med at tabe værdi" - tv2east.dk - 12.01.2020
- Statistik: Figur 3 – Fra "Genopret trygheden i dagpengesystemet" - ase.dk - november 2019
- Statistik: Figur 'Dagpengeperiode og indeks for jobbeskyttelse, 1985-2019' – Fra "Kortere dagpengeperiode har ikke ført til længere opsigelsesvarsler" - cepos.dk - 06.08.2020
- Statistik: Figur 1 og 2 - Dianalyse: Økonomisk politik og analyse - 01.02.2022
- Statistik: "Antal ledige stillinger i den private sektor" - Nyt fra Danmarks Statistik - 25.11.2022 - Nr. 401
- Statistik: "Ledighedsandele fordelt på jobsøgningstid" - Nyt fra Danmarks Statistik - 23.11.2022 - Nr. 392
- Statistikker: Nyt lys over skattely: 9.000 milliarder dollar er gemt af vejen - mm.dk - 29.10.2017
- Statistikker: Opbakningen til velfærdsstaten - Samfundsøkonomien nr. 1 - April 2017
- Velfærds-krisen kan ikke løses uden civilsamfundet - Altinget.dk - 21.11.2022
- Sig farvel til velfærds-og konkurrencestat: Her er den vej, vi skal gå - Berlingske - 03.06.2022

- Ellemann afviser beskyldninger: Det er et kæmpe nederlag for den socialdemokratiske regering - Helsingør Dagblad - 08.04.2022
- Sådan vil Mette Frederiksen trylle milliarder frem til velfærd - Avisen Danmark - 23.04.2022
- Med en ny plan vil Vanopslagh træde ud af fortidens skygge - Berlingske - 23.04.2022
- Skattebetaling i Danmark fordelt på indkomstgrupper - Cepos på Facebook - 05.02.2022

	<p>- Udvikling i den reale disponible indkomst – rapporten ”De rigeste blev meget rigere i 2019” - Arbejdernes Erhvervsråd - 12.01.2021</p> <p>18 ns. + statistik og filmmateriale</p>
Omfang	17 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund- det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber</p> <p>Velfærd, velstand, velfærdstrekanten (stat, marked, civilsamfund), den residuale velfærdsmodel, den universelle velfærdsmodel, den selektive velfærdsmodel, Staten som aktiv omfordeler (John Maynard Keynes), markedsmekanismen (Adam Smith), Gini-koefficienten</p> <p>Højkonjunktur i 1960’erne, demografiske udvikling, forsørgerbyrden, den sociale kontrakt</p> <p>Meritokrati og meritokratiets tyranni</p> <p>Flexicurity-modellen, kompensationsgrad, Laffer-kurven (Arthur Laffer), livskvalitet (tillid), flexploitation</p> <p>Velfærdsstatens udfordringer (globalisering (kryptovalutaer + skattely), europæisering, migration, individualisering, mangel på arbejdskraft), outsourcing, universelt velfærdsprincip, selektivt velfærdsprincip, CEPOS, CEVEA</p> <p>Velfærdsstatens fire principper, den udbyggede velfærdstrekant</p> <p>Konkurrencestaten (Ove Kaj Pedersen), den sociale investeringsstat, den tredje vej (Anthony Giddens), innovationsstrategien</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, læseøvelser, gruppearbejde, quizzer, filmanalyse, læsning og analyse af politisk primærlitteratur, walk-and-talks og synopsis-skrivning.

Titel 6	Globalisering
Indhold	<p>Kernestof: Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”SamfNU B” (2022) af Søren Malling (et.al): https://samfnub.systime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 9.1 Økonomisk sammenhæng og økonomiske mål- 9.1.1 Økonomiske mål og målkonflikter- 9. Økonomi- 9.2.1 Makroøkonomisk politik- 9.2.2 Finanspolitik- 9.2.3 Pengepolitik- 9.3 Strukturpolitik og arbejdsmarked- 9.3.1 Strukturpolitik- 9.3.2 Arbejdsmarkedet- 9.3.3 Arbejdsmarkedspolitik og flexicurity- 9.5. Økonomisk globalisering og konkurrenceevne- 9.5.1. Årsager til økonomisk globalisering- 9.5.2. Hvad betyder økonomiske globalisering for Danmark?- 9.5.3. Konkurrenceevne- 9.6.1 Hvordan kan økonomisk vækst belaste vores miljø og klima?- 9.6.2 Hvordan kan vi undersøge den miljø- og klimamæssige belastning?- 9.6.3 Hvordan får vi omstillet vores økonomiske adfærd, så den bliver mere bæredygtig? <p>24,5 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Statistik: ’BNP og beskæftigelse’ - Fra ”Nyt fra Danmarks Statistik” – dst.dk – 15.11.22 (nr. 381)- Statistik: ”Inflation samt kerneinflation” & ”Årlig ændring i HICP i EU-27 (uden Storbritannien) samt Island, Norge og Schweiz”- Fra ”Nyt fra Danmarks Statistik” – dst.dk – 21.12.22 (nr. 440)- Statistik: ’Den offentlige saldo - Fra ”Nyt fra Danmarks Statistik” – dst.dk – 21.12.22 (nr. 439)- Statistik: Figur ’Eksport om import af varer og tjenester, løbende priser, sæsonkorrigeret’ - Fra ”Nyt fra Danmarks Statistik” – dst.dk – 09.01.23 (nr. 4)- Statistik: "EU-landes offentlige budgetsaldo i 2021" - fra artiklen "Danmark har de stærkeste offentlige finanser i hele EU" - Mandag morgen - 17.05.2022- Økonomisk trængte danskere skal hjælpes med inflationspakke – ikke alle organisationer jubler - tv2.dk - 14.12.2022- Statistik: Figur 1 - Fra ”Økonomisk støtte batter mest i bunden” - ae.dk - 22.05.2020- Ekstraregning venter mange boligejere - Avisen Danmark - 23.12.2022- Benhård lønkamp venter efter nytår - forsker spår stor risiko for konflikt - Børsen - 08.12.2022- Statistik: ”På et halvt år er renten i Nationalbanken steget 2,35 procentpoint” - fra "En epoke der slutter" i Børsen - 28.12.2022- Brug seniorerne. Sådan kan vi redde store bededag - Avisen Danmark - 20.01.2023

	<ul style="list-style-type: none">- Selvkørende trucks og robotteknologi er med til at lave nuggets på rekordtid Vejle Amts Folkeblad - 25.10.2021- Artikel og statistik: Klimakamp og energikrise fyrer op under atomkraften - Jyllands-Posten - 04.11.21- Debat: Inflation. Varmecheck eller rentestigning? - Politiken - 23.04.2022- Wammen lover hjælp til pensionister - men advarer mod »benzin på bålet« - Jyllands-Posten - 16.04.2022- Statistik: "Procentvis årlig ændring i forbrugerprisindekset og kerneinflationen" & "Forbrugerprisindeks, nettoprisindeks og det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP)" - Fra "Nyt fra Danmarks Statistik" – dst.dk – 11.04.22 (nr. 125)- Film: "The Big Short" - Instruktør: Adam McKay - 2015 <p>18,5 ns. + statistikker og filmmateriale</p>
Omfang	17 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt- globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber</p> <p>Det økonomiske kredsløb, de samfundsøkonomiske mål (økonomisk vækst, lav arbejdsløshed, inflation, betalingsbalancen, det offentlige budget), målkonflikter Makroøkonomi, den samlede efterspørgsel, høj- og lavkonjunktur, finanspolitik (ekspansiv og kontraktiv), økonomiske kausalkæder Pengepolitik (ekspansiv og kontraktiv), valutasamarbejde med EU Strukturpolitik, subsidier, erhvervsfrekvensen, konjunkturarbejdsløshed vs. strukturel arbejdsløshed, flaskehalse, strategier for at øge arbejdsudbuddet (strammingsstrategien, incitamentsstrategi, opkvalificeringsstrategi) Økonomisk globalisering (handel og produktion), FDI (Foreign direct investments), outsourcing, interdependens, handelsbarrierer, "race to the bottom", udfordringer og muligheder for dansk økonomi i en globaliseret økonomi, konkurrenceevne Eksternaliteter, udledning af drivhusgasser, det økologiske fodaftryk, biokapaciteten, "Overshoot Day", klimakonferencerne (COP), styringsmekanismer</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, læseøvelser, gruppearbejde, quizzer, walk-and-talks og synopsis- skrivning.

Titel 7	EU
Indhold	<p>Kernestof: Nedenstående kapitler er fra I-bogen ”SamfNU B” (2022) af Søren Malling (et.al): https://samfnub.systime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none">- 10. EU i Europa og verden – løsning eller problem?- 10.1 EU's grundlag- 10.1.1 Europa i krig- 10.1.2 Europa i verden- 10.1.3 Europæisk integration- 10.2 EU's spilleregler- 10.2.1 EU's interesser- 10.2.2 EU's grundlov- 10.2.3 EU's kompetencer- 10.2.4 EU's magtdeling- 10.3 EU's problemer og muligheder- 10.3.2 EU & sociale forhold- 10.3.3 EU & miljø- 10.3.4 EU's borgere- 10.3.1 EU & økonomi- 9.4 Danmark i den globale økonomi- 9.4.1 Danmark og EU- 9.4.2 EU og økonomisk politik <p>De danske forbehold https://www.eu.dk/da/danmark-i-eu/de-danske-forbehold Hvad var forsvarsforbeholdet https://www.eu.dk/da/faq/alle-faqs/hvad-er-forsvarsforbeholdet</p> <p>30 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Krigen skubber EU tættere på fælles forsvarsunion og tryktester traktaten - www.altinget.dk - 10.03.23- Ukraine får status som EU-kandidatland - men vejen til medlemskab er stadig lang og kringlet - ww.dr.dk - 23.06.22- Margrethe Vestager: Det gør ikke nationalstaten svagere, at EU er blevet stærkere - www.raeson.dk - 24.01.2023 <p>Bog anmeldelse: 'Kapitalens Europa' er et udemokratisk Europa, mener forfatter til ny bog - via.ritzau - 29.04.22</p> <ul style="list-style-type: none">- Artikel: Staten kæmper med at hente SU-millioner hjem - Fyns Amts Avis - 09.02.2023- Artikel: Sådan rammer renteeksplosionen Danmark - DI Business - 08.03.2023 <p>21 ns.</p>
Omfang	17 timer

Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens §2.2. Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark- politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU- globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none">- komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber</p> <p>EU's mål, union, overstatsligt samarbejde vs. mellemstatsligt samarbejde, det indre marked</p> <p>Integration, integration i dybden, integration i bredden, disintegration, den socialliberale tese vs. den neoliberale tese, Brexit, protektionisme</p> <p>Modsatrettede interesser, Lissabon-traktaten, formel suverænitet vs. reel suverænitet, enekompetence vs. delt kompetence, understøttende tiltag, de 4 forbehold</p> <p>Beslutningsstrukturen i EU, EU-parlamentet, rådet, EU-kommissionen, Det Europæiske Råd, EU-domstolen, medlemslandene, tokammersystem, føderation</p> <p>'Den femte frihed', EU's ydre grænser, lukkede grænser - åbne kasser, lukkede kasser - åbne grænser, et EU - én kasse, 'social harmonisering'</p> <p>EU's fælles pengepolitik, Danmarks eksport af varer til EU-lande, handelsbarrierer, harmoniserede regler, løndumping, stabilitets- og vækstpagt, budgetdisciplin, finanspagten</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, læseøvelser, gruppearbejde og quizzer